

ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารการศึกษา กับ ประสิทธิผล การบริหารจัดการที่ดีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน

The Relationship Between Change Management Leadership, of Education and
The Good Management , of Basic Education Office Area

สุรียพร ปัญญาธนาสนต์

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารการศึกษา กับประสิทธิผลการบริหารจัดการที่ดีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารการศึกษา 2) วิเคราะห์องค์ประกอบประสิทธิผลการบริหารจัดการที่ดีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารการศึกษา กับประสิทธิผลการบริหารจัดการที่ดีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาทั่วประเทศเป็นหน่วยในการวิเคราะห์ (unit of analysis) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 102 เขตพื้นที่ ผู้ให้ข้อมูลจำนวนรวม 714 คน ซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Random Assignment)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นภาวะผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารการศึกษาและประสิทธิผลการบริหารจัดการที่ดีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 153 ข้อ สถิติวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคัล (Canonical Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความคิดเห็นภาวะผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารการศึกษาอยู่ในระดับมาก และด้านประสิทธิผลการบริหารจัดการที่ดีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอยู่ในระดับมาก

2. ภาวะผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารการศึกษา มี องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานทั่วไป 21 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 2 การบริหารความเสี่ยง 7 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 3 การบริหารคน 22 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 4 การบริหารตน 34 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 5 การสื่อสาร 11 ตัวแปร และองค์ประกอบที่ 6 จิตวิทยาการบริหารงาน 19 ตัวแปร

3. ตัวแปรด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ดีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มี องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1. การนำองค์กร 12 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 2. การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ 5 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 3. การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 4. การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 4 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 5. การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล 5 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 6. การจัดการกระบวนการ 4 ตัวแปร และองค์ประกอบที่ 7. ผลลัพธ์การดำเนินการ 5 ตัวแปร

4. ค่าสหสัมพันธ์คาโนนิคัลข้ามกลุ่มระหว่างตัวแปรภาวะผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารการศึกษา กับ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ดีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชั้นพื้นฐานมีค่าระหว่าง .038 - .927 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด คือ

ด้านการบริหารคนกับการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านการบริหารความเสี่ยงกับการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์และด้านการวิเคราะห์ การจัดการความรู้กับการบริหารตน การสื่อสารและจิตวิทยาการบริหารงาน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลง

ABSTRACT

This research aimed to study relationship between Change Management Leadership, of Education and The good management , of basic Education Office. 1) analyze leadership factors change management executive education 2) analyze the effectiveness of the management of the Office of Basic Education 3) study relationship between Change Management Leadership, of Education and The good management , of basic Education Office. Designated area offices across the country as the primary unit of analysis. Sample Used in this study include the Elementary Office 102 now. Contributors totaling 714 people, which is derived from Random Assignment. Tools used in the study was a questionnaire on leadership, change management and

effectiveness of executive education division of Brig great deal of the area of basic education a five-level scale ,153 deals. Statistics Data were analyzed by means of requery. Mean(\bar{X}) and standard deviation t (SD), Pearson Product Moment Correlation , Confirmatory Factor Analysis:CFA) and Canonical Analysis.

The results showed that

1. Leadership and Change Management Executive Education and the good management of basic Education Office agreed with more.

2. Leadership and Change Management Executive Education have 6 elements was 1. General administration 21 variables. 2. Risk management 7 variables. 3. People management 22 variables. 4. Their administration 34 variables. 5. Communicatio 11 variables. And 6. Psychological management 19 variables.

3. The good management , of basic Education Office have 7 elements was 1: The organization 12 variables. 2.

Strategic planning 5 variables. 3. A focus on clients and stakeholders 4 variables.

4. Measurement, analysis and knowledge management 4 variables. 5. A focus on human resources 5 variables. 6. Management process 4 variables. And Results of operations 5 variables.

4. Correlation Canonical Analysis between Change Management Leadership, of Education and The good management , of basic Education Office .088 - .927. Management of people with a focus on the management and stakeholders . The risk management and strategic planning and Analysis. Knowledge management with their management. Communication and psychological management . That variables are most

Key word: Change Management Leadership

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการจัดการศึกษาของประเทศไทยก้าวเข้าสู่ยุคการปฏิรูปการศึกษา ครึ่งล่าสุดเริ่มต้นเมื่อ มีการประกาศใช้ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาถึงปี พ.ศ. 2551 ที่เรียกว่า "การปฏิรูปการศึกษารอบแรก" และปัจจุบัน เริ่ม พ.ศ. 2552 - 2561 เรียกว่า "การปฏิรูปการศึกษารอบสอง" มีการกำหนด วิสัยทัศน์ ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ และกำหนด กรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา 4 ประการ คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552, เว็บไซต์)

1. พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่
 - 1.1 พัฒนาคุณภาพการศึกษาและเรียนรู้
 - 1.2 ผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพ มีสมรรถนะ และความรู้ ความสามารถ
2. พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่
 - 2.1 พัฒนาระบบผลิตครู คุณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา
 - 2.2 การพัฒนาครู คุณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา
 - 2.3 การใช้ครู คุณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา
3. พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิตและมีคุณภาพ โดย
 - 3.1 พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกระดับ / ประเภทให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ
 - 3.2 พัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่นสำหรับการศึกษาและเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกกระบบ และ

การศึกษาตามอัธยาศัย เช่น ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และศูนย์การกีฬาและนันทนาการ เป็นต้น

4. พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ เน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่ และองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน มีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล โดย

- 4.1 กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้กับสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา
- 4.2 พัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลให้มีประสิทธิภาพ
- 4.3 พัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษา อย่างมีคุณภาพ
- 4.4 พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาคเอกชน และทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาและเรียนรู้ให้มากขึ้น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่นในการจัดการศึกษามากขึ้น ส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดและสนับสนุนการจัดการศึกษา
- 4.5 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาเน้นเป้าหมายหลัก 3 ประการคือ 1. คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ 2. เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้

อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ 3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม ในการบริหารและจัดการศึกษา

จากการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ส่งผลต่อบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมาก ทั้งนี้เพราะการที่จะขับเคลื่อนองค์การทางการศึกษาของไทยให้มีความเจริญก้าวหน้า ทัดเทียมอารยประเทศ สามารถจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานสากล เด็กและเยาวชนมีความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก และพร้อมก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปีพุทธศักราช ๒๕๕๘ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ บทบาทและภาวะผู้นำของผู้บริหารจัดการศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารการศึกษา กับ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ดีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการวางแผนเตรียมการพัฒนาศักยภาพบุคลากรทางการศึกษาในระดับผู้บริหารการศึกษา ให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน สอดคล้องตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาและเกิดการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารจัดการที่ดีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษา วิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารการศึกษา
2. เพื่อศึกษา วิเคราะห์องค์ประกอบประสิทธิผลการบริหารจัดการที่ดีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารการศึกษากับประสิทธิผลการบริหารจัดการที่ดีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ 1. องค์ประกอบภาวะผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารการศึกษายู่ในระดับมากขึ้นไป และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานข้อที่ 2. องค์ประกอบประสิทธิผลการบริหารจัดการที่ดีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากขึ้นไปและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

สมมติฐานข้อที่ 3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารการศึกษากับประสิทธิผลการบริหารจัดการที่ดีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นรูปแบบความสัมพันธ์พหุตัวแปร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive Research) โดยใช้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) และเพื่อให้การวิจัยดำเนินไปอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงกำหนดระเบียบวิธีวิจัย และขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยแผนแบบการวิจัย ประชากรกลุ่มตัวอย่างและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือ การสร้างเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการ

1.1 การออกแบบการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบแผนวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ในการศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary sources ได้แก่ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยการรวบรวมและศึกษาข้อมูลจากตำรา เอกสาร web site และงานการศึกษาวิจัยต่างๆ โดยทำตาราง Matrix Analysis ได้ประเด็นคำถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจำนวน 122 ข้อ นำมากำหนดเป็นข้อคำถามภาวะผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารการศึกษา หาค่าความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ และค่าความสอดคล้องของสิ่งที่ต้องการวัด เรียกว่า ค่า IOC (Index of item Objective

Consistency) ได้ผลการหาค่า IOC ทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 ผู้วิจัยดำเนินการตัดข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า .50 ออก จำนวน 8 ข้อ และปรับปรุงข้อคำถามตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เหลือข้อคำถาม 114 ข้อ นำมากำหนดเป็นตัวแปรและประเด็นคำถามในการสอบถามกลุ่มตัวอย่างต่อไป

1.2 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.2.1. ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเป็นหน่วยในการวิเคราะห์ (unit of analysis) ทั้งหมด 183 แห่ง

1.2.2. กลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการสุ่มกลุ่ม

ตัวอย่างจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กระทำโดยเทียบจากตารางประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ เครจซีและมอร์แกน(Krejcie and Morgan,1970,pp 607 -610) จำนวน183 เขตพื้นที่ ได้กลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 125 โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling)

1.2.3 ผู้ให้ข้อมูลการกำหนดผู้ให้ข้อมูล

จำนวน 125 เขตฯ ละ 7 คน รวมทั้งสิ้น 875 คน ดังนี้

1.2.3.1. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขตพื้นที่ละ1 คน จำนวนรวม 125 คน

1.2.3.2. รองผู้อำนวยการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต
พื้นที่ละ 2 คน จำนวน รวม 250 คน

1.2.3.3. ผู้อำนวยการกลุ่มงาน
จำนวน เขตพื้นที่ละ 2 คน รวม 250 คน

1.2.3.4. เจ้าหน้าที่ที่ผู้ปฏิบัติงาน
ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน เขตพื้นที่
ละ 2 คน รวม 250 คน

1.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัว
แปรพื้นฐานและตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

1.3.1. ตัวแปรพื้นฐาน คือ ตัว
แปรที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล
ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่
ประสบการณ์ในการทำงาน

1.3.2. ตัวแปรที่ศึกษา

1.3.2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ภาวะ
ผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร
การศึกษา จำนวน 122 ตัวแปร ซึ่งแต่ละตัวแปร
เป็นพฤติกรรมย่อยที่ได้จากการวิเคราะห์ตาราง
Matrix Analysis กำหนดเป็นองค์ประกอบภาวะ
ผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่สามารถวัดได้จากตัวแปร
สังเกต 6 องค์ประกอบคือ 1. การบริหารงาน
ทั่วไป ,2. การบริหารความเสี่ยง ,3. การบริหารคน
,4. การบริหารตน ,5. การสื่อสาร ,และ 6.
จิตวิทยาการ

1.3.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่
ประสิทธิผลการบริหารจัดการที่ดีของสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 7 องค์ประกอบ คือ 1.
การนำองค์กร , 2. การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ ,3.
การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้
ส่วนเสีย ,4. การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการ
ความรู้ ,5. การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล , 6. การ
จัดการกระบวนการ และ 7. ผลลัพธ์การดำเนินการ

1.4 การจัดทำเครื่องมือจัดเก็บข้อมูล

1.4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็น
แบบสอบถามความคิดเห็นภาวะผู้นำการบริหาร
การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารการศึกษาและ
ประสิทธิผลการบริหารจัดการที่ดี จำนวน 1
ฉบับ ประกอบด้วย 3 ตอนมีลักษณะเป็นมาตรา
ส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ ของไลเคอร์ท
(Rensis, Liket (1932), อ้างในพวงรัตน์ ทวีรัตน์ ,
หน้า 114 - 115) คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ
แบบสอบถามในเรื่อง เพศ อายุ วุฒิการศึกษา
สูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน
(อายุราชการ) ลักษณะเป็นแบบกำหนดตัวเลือกไว้
ให้ (force choice)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นด้านภาวะผู้นำการ
บริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชั้นพื้นฐาน 6
องค์ประกอบ จำนวน 114 ข้อได้แก่ 1.

องค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานทั่วไปจำนวน 21 ข้อ , องค์ประกอบที่ 2 การบริหารความเสี่ยง จำนวน 7 ข้อ, องค์ประกอบที่ 3 การบริหารคน จำนวน 22 ข้อ, องค์ประกอบที่ 4 การบริหารตน จำนวน 34 ข้อ , องค์ประกอบที่ 5 การสื่อสาร จำนวน 11 ข้อ และองค์ประกอบที่ 6 จิตวิทยา การบริหารงาน จำนวน 19 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นด้านประสิทธิผล การบริหารจัดการที่ดีของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา 7 องค์ประกอบ จำนวน 39 ข้อ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การนำองค์กร จำนวน 12 ข้อ , องค์ประกอบที่ 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ จำนวน 5 ข้อ , องค์ประกอบที่ 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 4 ข้อ , องค์ประกอบที่ 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ จำนวน 4 ข้อ, องค์ประกอบที่ 5 การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล จำนวน 5 ข้อ , องค์ประกอบที่ 6 การจัดการ กระบวนการ จำนวน 4 ข้อ และองค์ประกอบที่ 7 ผลลัพธ์การดำเนินการ จำนวน 5 ข้อ

1.4.2 นำแบบสอบถามไป Try out กับ กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ด้วยวิธีการ หาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) พบว่ามี ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่า 0.972 คิดเป็นร้อยละ 97 . 20

1.5.วิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำ การบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร

การศึกษา และประสิทธิผลการบริหารจัดการที่ดี ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้การ (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

1.6. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารการศึกษา กับ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ดีของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ สหสัมพันธ์ คาโนนิกัล (Canonical Correlation Analysis : CCA)

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัย ครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.1.1 ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เพื่อขอความร่วมมือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เก็บ รวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 875 ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยได้จัดส่ง- รับคืนแบบสอบถามโดย 1. ส่ง แบบสอบถามทางไปรษณีย์ 2. เก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยตนเอง โดยกำหนดให้ส่งแบบสอบถามกลับคืน ภายใน 30 วัน

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ วิเคราะห์ข้อมูล

2.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ ข้อมูลครั้งนี้

2.2.1.1 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ ของแบบสอบถามแล้วนำไปวิเคราะห์

2.2.1.2 นำแบบสอบถามไปลงรหัส ให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนน แต่ละข้อประเด็น คำถามและบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS Version 17.0

2.2.1.3 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถามโดยใช้สถิติเบื้องต้นในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ (Percentage = %)

2.2.1.4 วิเคราะห์องค์ประกอบภาวะ ผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร การศึกษา และประสิทธิผลการบริหารจัดการที่ดี ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้สถิติในการวิจัยเบื้องต้น ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean = \bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation = S.D)

2.2.1.5 การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะ ผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร การศึกษาและประสิทธิผลการบริหารจัดการที่ดี ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) และตัด เฉพาะตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติไว้ (พิจารณา จากค่า Standardized Factor Loading , t - test / SE)

2.2.1.6 วิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกส์ ระหว่างชุดตัวแปรภาวะผู้นำการบริหาร การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารการศึกษา กับชุดตัวแปร

ประสิทธิผลการบริหารจัดการที่ดีของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.2.2.1. สถิติพื้นฐาน 1) ค่าร้อยละ (%) ใช้เพื่อ หาค่าร้อยละของแบบสอบถามที่สมบูรณ์และหา ค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อ วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบ แบบสอบถาม ด้านภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารการศึกษา และประสิทธิผลการ บริหารจัดการที่ดีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 125 เขต 3) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวิเคราะห์การหาค่า กระจายความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับ ระดับความคิดเห็นด้านองค์ประกอบภาวะผู้นำ แห่งการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารการศึกษาและ ประสิทธิผลการบริหารจัดการที่ดีของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา

4) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2.2.2.2. สถิติที่ใช้ในการหา คุณภาพเครื่องมือ วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการหาค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) และค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค (Cronbach 's - Coefficient)

2.2.2.3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบ สมมติฐาน 1) ใช้สถิติการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}), ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และการวิเคราะห์

องค์ประกอบ เชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 และ 2

2) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ใช้การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย ((Pearson Product Moment Correlation) และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ค่าโคไนคัล (Canonical Correlation Analysis : CCA)

ขั้นตอนที่ 3. เรียบเรียงรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็น และองค์ประกอบเชิงยืนยัน(Confirmatory Factor Analysis: CFA) ภาวะผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารการศึกษา มี 6 องค์ประกอบ 98 ตัวแปร ความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติ และ องค์ประกอบ เชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ดีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐานมี 7 องค์ประกอบ 39 ตัวแปรความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ดังนี้

3. ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ค่าโคไนคัลและค่าน้ำหนักมาตรฐานค่าโคไนคัลระหว่าง ชุดตัวแปรภาวะผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารการศึกษา กับชุดตัวแปรประสิทธิผลการบริหารจัดการที่ดีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ามีความสัมพันธ์กันแบบพหุตัวแปร โดย องค์ประกอบภาวะผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารการศึกษาด้านการบริหารงานทั่วไป ,ด้านการสื่อสาร ,จิตวิทยาการบริหารงาน , ด้านการบริหารตน และด้านการบริหารความเสี่ยงตามลำดับมีความสัมพันธ์และมีแนวโน้มส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการที่ดีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ ,ด้านการนำองค์กร , การจัดการกระบวนการ , การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคลและผลลัพธ์การดำเนินการตามลำดับ เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3

อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่ร้อยละ 71.43 เป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานในฐานะผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบให้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษาภายในสำนักงานเขตพื้นที่ จึงมี

ความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้อำนวยการสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ส่งผลให้มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และพฤติกรรมและภาวะผู้นำการบริหาร การเปลี่ยนแปลงของผู้อำนวยการสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา จึงมีความเห็นด้วยกับ องค์ประกอบภาวะผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลง ในระดับมากขึ้นไปและมีความสัมพันธ์ในทิศทาง เดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2. เพื่อศึกษา วิเคราะห์ องค์ประกอบประสิทธิผลการบริหารจัดการที่ดี ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลจากการศึกษาข้อมูล พบว่า องค์ประกอบ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ดีของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน นำมาจากกรอบ แนวคิดการบริหารจัดการองค์การ ของสำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พร.) จำนวน 7 องค์ประกอบที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ขั้นพื้นฐาน จึงทำให้ ผู้ให้ข้อมูลเห็นด้วยในระดับมากขึ้นไปและมี ความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างภาวะผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหารการศึกษา กับประสิทธิผลการบริหาร จัดการที่ดีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้น พื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำการบริหารการ เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารการศึกษามีลักษณะเป็น พหุตัวแปร มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1.การบริหาร งานทั่วไป , 2.การสื่อสาร , 3.จิตวิทยาการบริหารงาน , 4.การบริหารตน และ 5. การบริหาร ความเสี่ยง ที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลด้าน การบริหารจัดการที่ดีของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. การวางแผน เชิงยุทธศาสตร์ , 2.การนำองค์กร , 3. การจัดการ กระบวนการ , 4. การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล และ 5. ผลลัพธ์การดำเนินการ

ข้อเสนอแนะ

1. จากการศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำ การบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร การศึกษาทั้ง 6 องค์ประกอบ สามารถยังมีตัวแปร อื่นที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหาร จัดการที่ดีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ ผู้วิจัยยังไม่ได้นำมาศึกษา ดังนั้น ในการวิจัย ครั้งต่อไปจึงควรแสวงหาตัวแปรที่คาดว่าจะมี อิทธิพลและเป็นสาเหตุที่ทำให้สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาขั้นพื้นฐานเกิดการบริหารจัดการที่ดีมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ต่อไป

2. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับ องค์ประกอบภาวะผู้นำการบริหารการ เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารการศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ การบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาติด ระดับหนึ่งในสิบของ การประเมินประสิทธิภาพกา รบริหารจัดการภาครัฐของสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา (Case Study)
ชั้นพื้นฐานในเชิงลึกโดยทำการศึกษาเป็นรายกรณี

บรรณานุกรม

- พิมพ์จรรย์ นามวัฒน์. (2542). "หลักการจัดการ" ในเอกสารชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหาร
หน่วยที่ 9-15 พิมพ์ครั้งที่ 2 นนทบุรี : สุโขทัยธรรมิกราช.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: พิงเกอร์ปรีน
แอนด์มีเดีย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). การปฏิรูปการศึกษารอบสอง . สืบค้นเมื่อวันที่ 9
กันยายน 2555 แหล่งข้อมูล [http:// www.onec.go.th/.../Seminar-
eduReformSecondDecade-24- may-2011.pdf](http://www.onec.go.th/.../Seminar-eduReformSecondDecade-24-may-2011.pdf).
- สำราญ มีแจ้ง. (2544). สถิติขั้นสูงสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ. นิซินแอดเวอร์ไซท์จิงกรุ๊ป.
- เสนาะ ตีเยาว์. (2543). หลักการบริหาร กรุงเทพฯ: มหาวชิราวุธธรรมศาสตร์.
- สันติธร ภูริภักดี. (2542). คุณภาพกับการบริหาร ,วารสารนักบริหาร.19 (กรกฎาคม – กันยายน 2542).
29-32.